

NA EMMA

Van Joost Prinsen verschenen eerder:

De Scharrelaar (2007)

Een goede speler is niet eerlijk (2008)

Mijn vrouw pikt zeepjes (2020)

Joost Prinsen

Na Emma

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam

Enkele stukken in dit boek verschenen eerder als column in o.a.

Haarlems Dagblad.

Het stuk ‘Gebroken hart’ verscheen eerder in *Algemeen Dagblad.*

Het stuk ‘Orthopeed’ van Emma Prinsen verscheen eerder in

De Scharrelaar (L.J. Veen, 2007).

Eerste druk 2021

Tweede druk (e-book) 2021

Vierde druk 2021

www.nijghenvanditmar.nl

Copyright © Joost Prinsen 2021

Foto auteur Shody Careman

Omslag Moker Ontwerp

Omslagbeeld Olaf van der Beek

Typografie Zeno Carpentier Alting

NUR 320 / ISBN 978 90 388 1054 6

*Ik keek tegen mijn eigen leven aan,
alsof een ander het had doorgebracht.*

Gerrit Achterberg

Inleiding

Mijn vrouw stierf 14 januari 2020. In de maanden daarna schreef ik veel over haar en mijn leven alleen na vijftig jaar samen. Eind maart kreeg ik het plan om met al die losse teksten, mails en columns iets te doen. Ik overlegde dat met Anniek van den Brand, een bevriende journalist.

Begin april 2020 mailde zij:

Ik vind je idee om te schrijven over je leven na Emma een geweldig plan. Ik denk dat veel mensen er troost uit zullen putten.

Die troost kan ik u niet beloven. Dat was mijn opzet ook niet. Ik wilde alleen mijn eigen status quo onderzoeken en daar verslag van doen. In de woorden van Godfried Bomans: ‘Wantrouw elke drijfveer tot schrijven behalve de vreugde van het formuleren.’ In dit boek een verslag van een jaar alleen, zo goed mogelijk geformuleerd.

Naast Anniek van den Brand dank ik Elik Lettinga en Caroline Mulder van uitgeverij Nijgh & Van Ditmar voor hun kritisch meelesen. En bovenal oud-journalist Peter Heerkens, al jaren mijn gids in Letterland.

Inhoud

HOOFDSTUK I
De koning van de nacht *II*

HOOFDSTUK 2
Twee weken later *43*

HOOFDSTUK 3
De rouw *95*

HOOFDSTUK 4
Het geld *125*

HOOFDSTUK 5
De dochters *143*

HOOFDSTUK 6
De dames *167*

HOOFDSTUK 7
Emma en de anderen *187*

HOOFDSTUK 8
Emma en ik *205*

HOOFDSTUK I

DE KONING
VAN DE NACHT

Kees Torn: de koning van de nacht

Het besluit

26-12-2019

Ik heb een besluit genomen. Er moet iets veranderen in mijn leven de komende jaren. Om u de aard van dat besluit duidelijk te maken, moet ik u eerst iets over mijzelf vertellen. Ik ben van huis uit acteur van beroep. De term ‘van huis uit’ is een beetje treurig. Een paar jaar geleden nog zou ik die toevoeging niet gebruikt hebben. Maar ik heb het spelen door heel het land achter me gelaten. En omdat het acteursberoep in Nederland daar in de praktijk op neerkomt, heb ik eigenlijk ook het beroep zelf vaarwelgezegd. Nu is het artiestenbestaan nogal onzeker en de inkomsten of het gebrek daaraan ook. Dus ik heb mij een leven lang scharrelend en schrapend door het bestaan geslagen.

Voorbeeld: ik heb jaren met mijn partner internationale bridgetoernooien bezocht. Mijn hobby. We zochten via internet een goedkoop hotel in de buurt van de toernooizaal. Liever nog een klein appartement zodat we zelf konden koken en niet iedere avond naar een duur restaurant hoefden te gaan.

Ander voorbeeld: kregen we op theatertournee dinergeld dan at ik 's middags thuis warm en stak het geld in mijn zak.

Laatste voorbeeld: ik heb één keer in mijn leven een nieuwe auto gekocht. Een jaar of acht geleden toen de crisis begon toe te slaan en dealers met dumprijzen de markt opgingen. Verder altijd tweedehandsjes.

Second hand Joost, that's me.

En daar nu, beste vrienden, moet een eind aan komen. Ik heb besloten mijn tweedehands bestaan vaarwel te zeggen en in de jaren die me nog resten als een seigneur door het leven te gaan. Geld? Als je in goeden doen rijk bent, ben ik in schappelijke doen. Dus het wordt tijd de achterafhotels te laten voor wat ze zijn.

Roomservice! En een goed restaurant in plaats van de afhaalchinese. En niet meer de goedkoopste vlucht om zes uur in de ochtend maar een duurdere om twaalf uur 's middags. Ik denk nog na over businessclass.

Gaat me dit lukken? Het ligt zo ver van mijn bed dat ik niet weet of ik het nog de slaapkamer in krijg. Een heel leven scharrelen leer je niet zomaar af. Het omgekeerde lijkt me makkelijker. Als je door de nood gedwongen moet bezuinigen, heb je weinig keuze. Maar ik kan nog steeds kiezen tussen de chinees en een eersteklas restaurant. Dus of ik erin slaag mijn driestui-versbestaan achter me te laten, ik weet niet of ik er de wilskracht voor in huis heb.

Mijn eerste testcase? De aanschaf van een snoerloze stofzuiger!

Krijgsraad

4-I-2020

1) Begraven of cremeren? *Voorkeur voor cremeren. Later beslissen over wat te doen met de as.*

2) Waar? *Voorkeur voor Oosterbegraafplaats, ook i.v.m. ontmoeting na afloop. Ik las dat de grote aula daar 70 zitplaatsen heeft. In Westgaarde: 130 zitplaatsen plus 300 staanplaatsen. Plus ontvangstruimte met catering. Over nadenken.*

3) Krantenannonce? *Tekst door Joost opgesteld, geaccordeerd.*

Toevoeging: ALTIJD OP DE BARRICADE. Geen verdere poëzie.

4) Adressen? *Fleur maakt een 'site' waarop alle e-mailadressen kunnen worden verzameld.*

5) Post versturen of alleen e-mail? *E-mail en later de mensen met kaart bedanken.*

6) Foto('s)? *Een serie foto's en teksten die tijdens muziek (al dan niet live) vertoond worden.*

7) Muziek(band), eventueel live? *Joost komt met concreet plan. Live optreden(s) nog steeds mogelijk.*

8) Sprekers? *Fleur is ceremoniemeester. Verder: Paulien, Ilse, Bart en Ireen.*

9) Begrafenisondernemer en wanneer? *Voorkeur gaat vooralsnog uit naar firma Myosotis te Amstelveen. Zij worden gecontacteerd als Emma is overleden of eerder als het moment van overlijden vast zal staan. Eerste aanspreekpunt met die firma: Ireen.*

10) Emma aankleden? *Ireen.*

Ten slotte: geen wake bij de dode voorafgaand aan de crematie.

Joost Ireen Fleur

Beste Joost,

Gecondoleerd met het verlies van je voormalige collega. Aart Staartjes heb ik één keer ontmoet na afloop van mijn voorstelling *Plek zat* in de Roestbak in Almere. Dat moet in 1998 geweest zijn. ‘Ontmoeting’ is een groot woord. Hij verraste me in mijn kleedkamer, waar even later mijn opdringerige tante Mayke binnen kwam stormen. Voor ik een praatje met hem kon aanbinden, trok hij zich beleefd terug.

Al heb ik niet de indruk dat hij een dierbare vriend van je was, zal het je wel iets doen. Na zijn hersenbloeding maakte ik me al zorgen. Door het ongeluk komt zijn einde toch nog onverwacht.

Jullie samenspel in de *Klokhuis*-sketches als tante To en Ta vond ik heerlijk. En ik vond Aart erg leuk als professor Fetze Alsvanouds van de Universiteit van Harderwijk.

Sinds de begroeting in Almere wou ik hem altijd nog eens opzoeken of schrijven, maar daar heb ik niet echt mijn best voor gedaan omdat ik niet wist waar ik het over zou moeten hebben.

(Fragment van een brief van Kees Torn)

Van: Joost Prinsen

Verzonden: zondag 12 januari 2020 10:46

Aan: Kees Torn

Onderwerp: RE: 12 jan

Emma is doodziek en zal niet overleven. Ik heb veel aan je gedacht maar maak donkere periode door. Schrijf je onwennig vanuit ziekenhuis want ik mag daar slapen. Ik ga je lang mailen als deze nachtmerrie achter de rug is.

Van: Kees Torn

Verzonden: zondag 12 januari 2020 22:52

Aan: Joost Prinsen

Onderwerp: RE: 12 jan

Verdomme, Joost.

Godver. Sterkte. Liefs, Kees

Ik groet je in tranen

Van: Joost Prinsen

Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 20:43

Aan: Kees Torn

Onderwerp: RE: 12 jan

Lieve man,

Mijn liefste Emma is vanmiddag overleden.

Joost Prinsen

De vrouw van mijn leven is overleden

EMMA PRINSEN-WILDEMAN

Altijd op de barricade

Oude Pekela 18-04-1946

Amsterdam 14-01-2020

Halfweg: Joost Prinsen

Breda: Ireen Prinsen

Yara

Steyn

Halfweg: Fleur Prinsen

Morgan Prinsen-Johns

De crematie zal plaatsvinden op zaterdag 18 januari om 10.45 uur.
Herdenkingspark Westgaarde, Ookmeerweg 275A, Amsterdam

Van: Paul Staartjes

Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 22:16

Aan: Joost Prinsen

Onderwerp: Uitnodiging uitvaart Aart Staartjes

Lieve Joost,

Met pijn in mijn hart nodig ik je toch uit voor de uitvaart van Aart.

Ik begreep dat je lieve vrouw is overleden en dit mailtje daarom mogelijk volstrekt ongepast is. Laat in ieder geval duidelijk zijn dat Aart je er graag bij had willen hebben, maar ook zal begrijpen dat het te veel is.

Liefs en heel veel warmte van ons allemaal, Joost.

Paul

Van: Hanna Staartjes

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 21:00

Aan: Joost Prinsen

Onderwerp: Aart en Emma

Lieve Joost,

Zo erg als ik het voor jou vind, zo erg vind jij het vast ook voor mij.

Een diepe afgrond. Alle liefde van de wereld en die krijg ik, en jij vast ook, kan dit verlies niet zachter maken.

Ik ga je geen sterkte wensen, want dat vind ik een rotwoord. Ik wens je een goede nachtrust en lieve mensen om je heen.

Hanna

Van: Joost Prinsen

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 21:51

Aan: Hanna Staartjes

Onderwerp: RE: Aart en Emma

Ach lieve Hanna,

Wat een mooi troostend woord stuur je me. Wat een prachtige wens, 'een goede nachtrust'.

Ik heb voor de krant een i.m. over Aart geschreven.

Bij alles wat je al over hem hebt gelezen kan dit er wel bij om op een later moment eens rustig door te lezen.

Hou je haaks meid. Omhelsd,

Joost

Aart

14-I-2020

Aart Staartjes was twee dingen: een verdomd goed acteur en een practicus. Hij was voorzitter van de vereniging Haalbare Kaart. De enige vereniging overigens waar hij lid van was. Ik geloof niet dat hij ooit een lidmaatschapskaart heeft gehad van welke club dan ook.

Die praktische inslag zorgde ervoor dat hij als geen ander tv-programma's op de buis kon krijgen. Hij vroeg aan de bonzen in Hilversum nooit de hele hand. Want zo'n budget krijg je voor iets nieuws toch nooit. Hij stelde zich tevreden met een vinger en maakte daar dan zelf een hand van.

Typerend is de manier waarop hij samen met regisseur Frans Boelen de *Stratemakeropzeeshow* van de grond tilde. Begin jaren zeventig was er budget voor de aankoop van een serie Zweedse kinderfilmpjes. Ook was er ergens nog een halve studiodag over. Dat was de vinger. Terwijl de VARA-directie in de zomer met vakantie was, gooide Aart de kinderserie eruit en voor dat geld werden Wieteke van Dort en ik ingehuurd plus wat jonge tekstschrijvers. Het decor bestond uit een paar schoolborden. Speelde een scène in een bos, dan tekende Wiet een paar bomen. Geen geld voor montage. Houtje-touwtjetelevisie. Toen het een succes bleek, kwam er budget en kregen we de hele hand.

Op soortgelijke manier stond Aart aan de wieg van een hele serie kinderprogramma's. Ook zorgde hij met Amerikaans filmmateriaal voor de Nederlandse versie van *Sesamstraat*.

Een handige donder vol tips voor het dagelijks leven: ‘Tel bij een verbouwing veertig procent van het afgesproken bedrag op. Dan krijg je de prijs die je uiteindelijk gaat betalen.’ En altijd waakzaam op een behoorlijke honorering voor iedereen. Of zoals ik bij een jubileum voor hem dichtte: ‘Zelden aan een vriend zoveel geld verdiend.’

Die praktische inslag zorgde er ook voor dat zijn acteertalent onderbelicht is gebleven. Beter: hij liet dat zelf onderbelicht. In al zijn types voor de televisie, vaak lastig genoeg overigens, voelde hij zich veilig. ‘In het water duiken doe ik alleen omdat ik weet dat ik zwemmen kan,’ zei hij ooit in een interview. Maar voor grote theaterrollen moet je soms in het diepe durven springen zonder zwemdiploma. En dat was niet zijn sterke punt. Ik herinner me dat hij ooit een schitterende rol aangeboden kreeg in *De drie zusters* van Tsjechov. De collega’s van *Klokhuis* drongen erop aan dat hij die rol zou accepteren. Maar dat deed hij niet: ‘Niks voor mij toch.’ Hij was in feite een beetje bang van zijn eigen talent. Om in zijn diepste wezen door te dringen, moest je een pikhouweel meenemen.

Daardoor wist maar een beperkte kring collega’s hoe goed hij eigenlijk kon spelen. En werd hij allerwege alleen herdacht als de man die de Nederlandse kinderprogramma’s een volwassen gezicht gaf.

‘Mooi zat,’ zou hij gezegd hebben.